

УКРАЇНСЬКА МОВА

Діамант дорогий на дорозі лежав —
Тим великим шляхом люд усякий минав,
І ніхто не пізнав діаманту того —
Йшло багато людей і топтало його.

Але раз тим шляхом хтось чудовий ішов,
І в пилу на шляху діамант він найшов.
Камінець дорогий він одразу пізнав
І додому приніс, і гарненько, як знав,
Обробив, обточив дивний той камінець
І уставив його у коштовний вінець.

Сталось диво тоді: камінець засіяв,
І промінням ясным всіх людей здивував.
І палючим вогнем кольористе блищить,
І проміння його усім очі сліпить.

Так в пилу на шляху наша мова була,
І мислива рука її з пилу взяла —
Полюбила її, обробила її,
Положила на ню усі сили свої
І в народній вінець, як в оправу, ввела,
І як зорю ясну, вище хмар піднесла.

І на злість ворогам засіяла вона,
Як алмаз дорогий, як зоря та ясна.
І сіятиме ввік, поки сонце стоїть,
І лихим ворогам буде очі сліпить.

Хай же ті вороги поніміють скоріш, —
Наша ж мова сія щогодини ясніш!
Хай коштовним добром вона буде у нас,
Щоб і сам здивувавсь у могилі Тарас,
Щоб поглянувши сам на створіння своє,
Він побожно сказав: »Відкіля нам сіє?«

Володимир Самійленко (1864-1925)

МОЯ ВІТЧИЗНА-УКРАЇНА

(Уривок)

Коли мене отут, на чужині,
Спитають, де моя вітчизна? —
Я відповім: отам, удалині,
Де хмари землю вкрили грізно.

Мов у вінку із квітів запашних,
Лежить, як писанка, країна,—
Земля хоробрих пращів моїх,
Моя вітчизна — Україна.

Могутній сивий красень там Дніпро
Шумить про славу битв звитяжних;
Він стереже земель своїх добро,
Красу просторів неосяжних...

Колись давно, пізніш в новітній час
Наш люд ішов рішучим змагом
Проти загарбників хижацьких мас —
Червоних, білих, з чорним стягом.

І кожний раз нескорений народ
Безстрашно йшов у бій кривавий,
Геть відбивав полки чужих заброд
Й підносив знамено Держави!

Коли мене отут, на чужині,
Спитають, де моя країна? —
Я відповім: в далекій стороні,
До болю близька — Україна!

*Клавдія Рошка
Аделяіда, Австралія*

БАТЬКІВСЬКИЙ ЗАПОВІТ

Ти можеш навчитись чужого звичаю
І мову чужу, наче пісню, завчить,
Але і в раю не знайти тобі раю,
Якщо ти не будеш вітчизною жись!

Якщо позабудеш стежину до хати,
Яку дитинчам навпростець протоптав,
І матір, і рід свій, і слово крилате,
То, значить, чужинцем бездушним ти став.

Чужинцем не лише для рідного роду,
А навіть для тої, нової землі,
Для друзів нових, що тебе у негоду
Пригріли ласкаво у власнім теплі.

І, наче прокляття, в нову ти родину
Внесеш свого серця закалець черствий.
Внесеш, мов безкровний слимак, холодину,
Бо вбив і стоптав ти свій корінь живий.

Ти дітям і правнукам мусиш віддати
Живуче коріння — свій батьківський рід, —
Тоді їх ніяким вітрам не зламати,
Ніякій негоді не стьмарити світ.

Ростислав Братунь

ВЕЛИКІ РОКОВИНИ

(Уривок)

...До великого моменту
Будь готовий кожний з вас, —
Кожний може стать Богданом,
Як настане слухний час.
Мовиш: «Нині інші війни». .
Ну, то іншу зброю куй,
Ум гостри, насталою волю,
Лиш воюй, а не тоскуй
Лиш борися, не мирися
Радше впадь, а сил не трать,
Гордо стій і не корися,
Хоч пропадь, але не зрадь!
Кожний думай, що на тобі
Мільйонів стан стоїть,
Що за долю мільйонів
Мусиш дати ти одвіт.
Кожний думай: тут, в тім місці,
Де стою я у вогні,
Важиться тепер вся доля
Величезної війни.
Як подамся, не достою,
Захитаюся, мов тінь, —
Пропаде кривава праця
Многих, многих поколінь.
«Чи побіди довго ждати?
Ждати довго!» То й не жди ж!
Нині вчися побіджати,
Завтра певно побідиш.
Таж не даром пробудився
Український жвавий рід.
Таж не даром іскри грають
У очах тих молодих!
Чей нові мечі засяють
У правицях у твердих.
Довго нас недоля жерла,
Досі нас наруга жре,
Та ми крикнім: «Ще не вмерла,
Ще не вмерла і не вмере!»

Іван Франко

ГИМН ОУН

Зродились ми великої години
З пожеж війни і полум'я вогнів,
Плекав нас біль по втраті України,
Кормив нас гнет і гнів на ворогів.

І ось ідем у бою життєвому
Міцні, тверді, незломні мов граніт,
Бо плач не дав свободи ще нікому,
А хто борець, той здобуває світ.

Не хочемо ні слави, ні заплати,
Заплатою нам радість боротьби:
Солодше нам у бою умирати,
Ніж в пугах жити мов німі раби.

Доволі нам руїни і незгоди;
Не сміє брат на брата йти у бій.
Під синьожовтим прапором свободи
З'єднаєм весь великий нарід свій.

Велику правду для усіх єдину
Наш гордий клич народів несе:
Батьківщині будь вірний до загибуні,
Нам Україна вища понад все.

Веде нас в бій борців упавших слава.
Для нас закон найвищий та приказ:
Соборная Українська Держава
Міцна й одна від Сяну по Кавказ.

ПІСНЯ ПРО ВОЛОДИМИРА ІВАСЮКА

Тебе забрала в нас травнева днина,
Але коли новий надходить день,
Ти оживаєш в пісні лебедино
І знову линеш в світ своїх пісень.

Він зітканий із чарівних мелодій.
Серця людей хвилює кожен звук.
Лунає пісня! Це прийшов Володя.
Це радість нам дарує Івасюк.

І все ж із днем приходять сум, як мука.
І все ж, коли твої пісні дзвенять,
Нам сумно, що подати не можемо руку
І що тебе не можемо обняти.

Ти — наша гордість, велич і тривога,
Ти — Віра і Надія, і Любов.
З тобою в нас до мрій одна дорога,
Яку давно зборов ти й не зборов.

Іди по ній і клич нас за собою.
Червону руту кожен хай знайде.
Народ, якому ти сплатив любов'ю,
З любов'ю і до тебе теж іде.

Та все ж, коли в полон бере осмута,
То радість у серцях гніздечко в'є
Від того, що в нас є «Червона рута»,
Що Івасюк Володя був і є.

Василь Мартинов